

42039

Handelsmaltischschaft Marburg

Eingelangt

15/9. 1900

Rf. 20/00

Beilagen

Govor

na prvem slovesnem zborovanju

drugega slovenskega katoliškega shoda

v Ljubljani,

dne 11. meseca septembra svetega leta 1900.



Govoril in priobčil

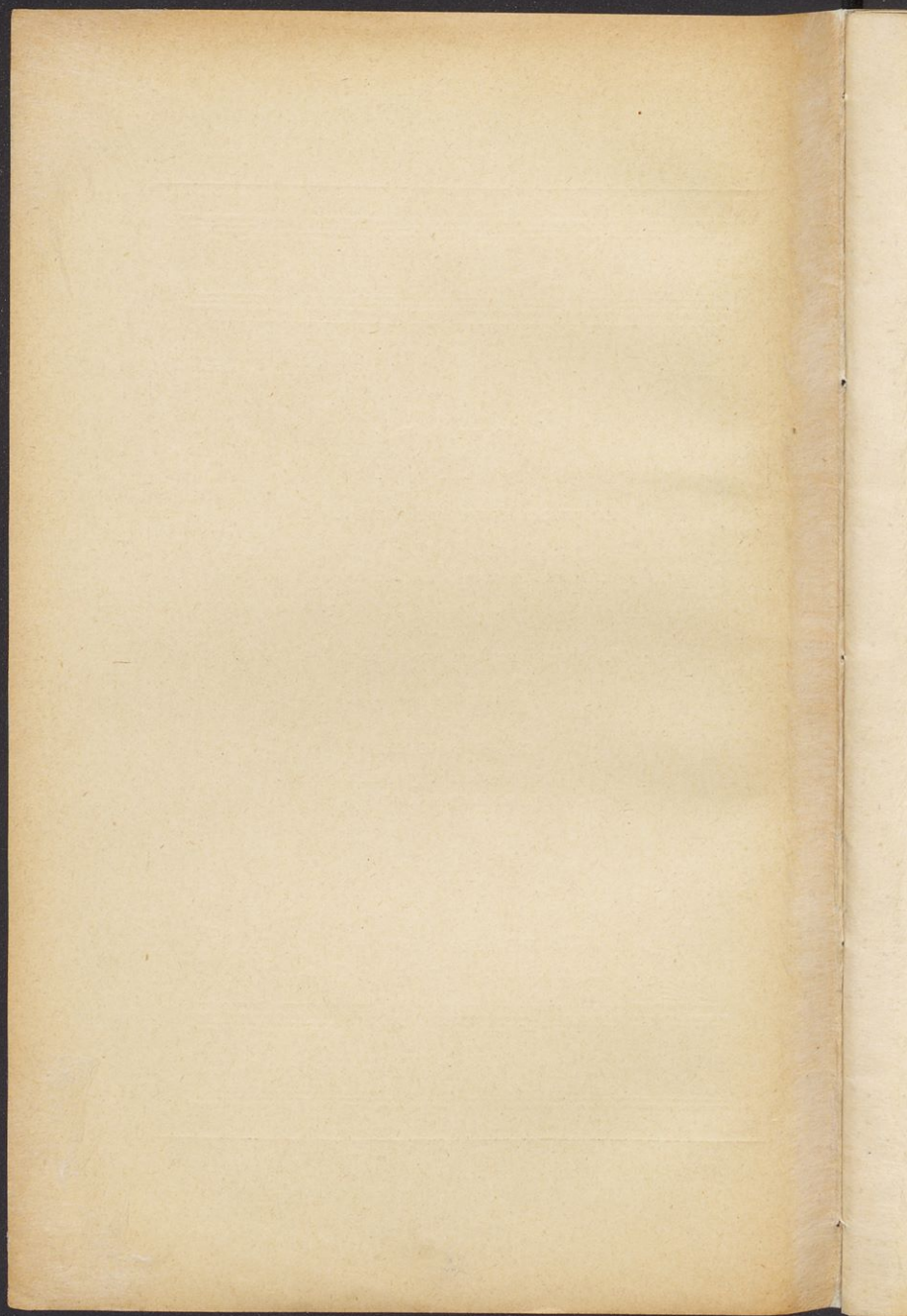
Dr. Mihael Napotnik,

knez in škof Lavantinski.



V Mariboru, 1900.

Založil pisatelj. — Tiskarna sv. Cirila.





1900

VIVIT

CHRISTUS DEUS HOMO

REGNAT IMPERAT

1901



Govor

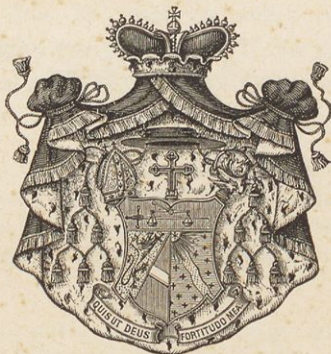
na prvem slovesnem zborovanju
drugega slovenskega katoliškega shoda

v Ljubljani,

dne 11. meseca septembra svetega leta 1900.



Govoril in priobčil
Dr. Mihael Napotnik,
knez in škof Lavantinski.



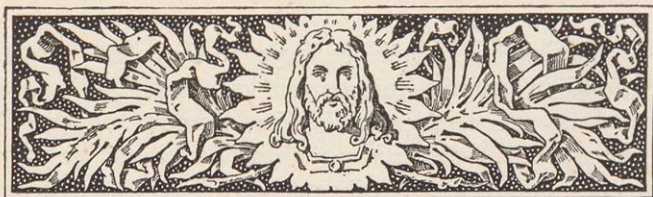
V Mariboru, 1900.

Založil pisatelj. — Tiskala tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

44039



030021040



Hvaljen bodi Jezus Kristus,
ki živi, kraljuje, gospoduje!

Amen na veke!

Prevzvišeni gospod pokrovitelj!
Premilostljivi gospod škof! Vaša ekscelenca,
preblagorodni gosp. dež. predsednik! Vele-
blagorodni gospod dež. glavar! Blagorodni
gosp. predsednik! Mnogočislani zborovalci!

Vse hvale in pohvale vredni pripravljavni
odbor me je s svojim cenjenim dopisom
od dne 21. meseca sušca tekočega leta
prijazno povabil, da bi se naj udeleževal
tudi drugega slovenskega katoliškega shoda, kakor
sem se prvega, ki je obrodil toliko zlatega sadu.

Opomba. Spodobna zahvala bodi Slovincu, ki je dne
17. septembra 1900 v številki 212 objavil predstoječi govor po
stenografskem zapisniku. Vsled tega je pa umevno, da so se
v naglosti storjene pomote stenografskega zapisnika vrinile
v ponatisk.

Zatorej bodi govor tukaj priobčen po rokopisu. Zavoljo
pičlo odmerjenega časa so bili posamezni navedki zlasti iz
svetega Pisma okrajšani pri govorjenju. Ali zdaj ni vzroka,
da bi se ne tiskali, kakor stoje v rokopisu.

Visoki pokrovitelj sedanjega sijajnega shoda, presvetli in premilostni gospod knežškof Ljubljanski, pa so me s prečenjenim svojim pismom od dne 7. tega meseca dobrotno povabili, da bi naj pri prvi slovesni seji spregovoril besedo o krščanskem življenju, o katerem bodo krasne resolucije v po-trditev predložene temu slavnemu shodu.*

Prav močno sem se bal, da ne bom mogel ustreči blagi in dragi mi želji, ker mi je nepopisen trud prizadelo praznovanje škofijske sinode, ki se je vršila od tretjega pa do sedmega dne tekočega meseca

* Te resolucije se glase: Slovensko ljudstvo, zbrano ob koncu XIX. stoletja na II. slovenskem katoliškem shodu,

a) se klanja Kristusu, nesmrtnemu kralju vseh vekov, in se posvečuje v XX. stoletju njegovemu presv. Srcu;

b) izreka neomejeno zvestobo, vdanost in pokorščino Kristusovemu namestniku na zemlji, vrhovnemu poglavarju katoliške cerkve, sv. očetu Leonu XIII.; zaupanje, vdanost in verno pokorščino svojim škofom, ki po njih vlada sv. Duh cerkev božjo ne samo v verskih stvareh, marveč v vseh onih zadevah, ki so v zvezi bodisi v javnem, bodisi v zasebnem življenju s sv. vero; spoštovanje duhovnikom, ki kljub človeškim slabostim nikdar ne izgube skrivnostne oblasti mašniškega posvečenja;

c) obsoja sovražne napade nekaterih slovenskih sinov zoper Kristusa in njegovo cerkev, zoper papeža in škofa, zoper duhovnike, redovnike in druge katoliške može.

Drugi slov. kat. shod se hvaležno spominja, koliko lepih sadov je rodil I. slov. kat. shod za krščansko življenje med Slovenci, kako se je okrepila katoliška zavest in edinost, ustanovile se po tolikih krajih Marijine družbe, namnožili se misijoni, razširilo in poživilo se češčenje sv. R. T.; povdarja iz-nova osnovne resolucije sklenjene tedaj (tretji red, stanovske družbe, rokodelska društva, Vincencijeve družbe), priporoča pa še posebej naslednje pripomočke:

in je bila tudi posvečena in priporočena Kristusu Bogu-
človeku, nesmrtnemu kralju kraljev in vsemogočnemu
Gospodu gospodujočih. Slab in utrujen sicer, pa
vendar vesel sem prihitel na ta pomembni in odločilni
shod, ki bi naj oživil in pomnožil krščanski pogum,
bi naj vzbudil in okrepčal katoliško zavest, pa bi naj
Slovencem določil vodilna načela, bi jim naj odkazal
smer za nadaljnje blagonosno delovanje.

O krščanskem življenju torej bi naj go-
voril? Pa bodi, in zgodi se božjemu Vzveličarju v
počeščenje in slovenskemu ljudstvu v posvečenje!

a) pospešuje se naj vsestransko krščanska domača vzgoja;

b) snujejo naj se zlasti za mladeniče in može Marijine
družbe;

c) osnujejo naj se po posameznih župnijah katoliška
izobraževalna društva ter župne knjižnice;

e) ker pa ni mogoč krščanski preporod brez božje po-
moči, naj se širi še dalje vsebolj češčenje presvetega
Srca Jezusovega, češčenje svetega Rešnjega Te-
lesa, pa češčenje Matere Božje; naj se množi pre-
jemanje svetih zakramentov, nasledujejo evangeljski sveti,
goji skupna molitev, širi umevanje
liturgije, neguje v cerkvah liturgično in ljudsko
petje. V dosego poslednjih dveh namenov priporoča skrb za
povzdigo gmotnega in moralnega stanja organistov in
cerkvenikov;

d) ker je pijančevanje eno pglavitnih ovir krš-
čanskega življenja, naj se z vsemi silami deluje proti njemu
povsod, zlasti v družbah treznosti;

e) v ljudstvu se naj goji smisel za нравno korist
varčevanja ter se naj podpirajo društva, ustanovljena v ta
namen.

Krščansko življenje, kaj pomeni ta izraz? Glavni naglas počiva na prvi besedi, ki prihaja od blaženega imena kristjan in to od presvetega imena Kristus. Kristjan pomenja toliko, kolikor učenec in nasledovalec ali posnemovalec Kristusov. Kdor pa hoče biti zvest učenec in vesten nasledovalec Kristusov, mora verovati nauke in posnemati vzglede svojega božjega Učenika — in ravno v tem korenini krščansko življenje.



Prečislani zborovalci!

Katoliški kristjan kaže pred vsem, da je vreden učenec Kristusov, ako zasebno in javno spoznava vero Kristusovo, ako po njej čednostno živi, v njej opravlja dobra, pred Bogom zaslužna dela. Pravi kristjan nad vse čisla in ceni, nad vse povzdiga in poveljuje vero Kristusovo, to nebeško luč, ki mu kaže Boga, njegov edino pravi cilj in konec, mu kaže pot do tega najvišjega namena, pa mu kaže in ponuja pomočke, po tem potu stanovitno hoditi in ga srečno dohoditi. Nadnaravni dar božji svete vere katoličan više ceni, kakor celo da je ustvarjen, ker ve, da so pagani tudi ustvarjeni, ali vzveličati se ne morejo brez vere. Brez vere je nemogoče Bogu do-

pasti, uči glasoviti učitelj narodov, zakaj kdor hoče k Bogu pristopiti, mora verovati, da je in da je tistim, ki ga iščejo, plačevavec. (Hebr. 11, 6).

Pravi katoliški kristjan veruje vse od Boga razodete resnice, trdno prepričan, da ne more večna resnica in neskončna modrost se zmotiti in tudi ne premotiti. On više čisla en verski člen, kakor vse svoje duševne pridobitve, v katerih se lahko nahaja še vedno zmota in prevara, v katoliško-krščanski veri pa nikakor ne. Vrl katoličan pripoznava neizmerno dobroto svete vere, za katero na kolenih klečeč zahvalja neprestano vsedobrega Boga, pa ga slavi neprenehoma za srečo črez vso srečo, da je rojen od krščanskih staršev, da je krščen, vzgojen in že odrastel in osivel v edinovzveličavni sveti veri katoliški. Zato pa tudi živi iz te vere, jo očitno priča, zagovarja in širi. Veren katoliški kristjan opravlja zvesto vsakdanje molitve, prejema pogosto zakramente, posvečuje vestno nedelje in praznike, se rad spominja v molitvah svojih ljubih rajnih, pospešuje odpustkov polne družbe in bratovščine, bere dobre knjige in spise, naroča in podpira dobre liste in časopise.

O srečen in trikrat srečen narod, ki si je ohranil najdražji zaklad: sveto krščansko katoliško vero! Ta mu je močna in nepremična podlaga časno in večno srečnega obstanka. Ona ga dela čilega in čvrstega, čednostnega in krepostnega, in s tem neumrljivega. O lepota in krasota slovenske dežele!

Ali ta lepota ni divota slovenskih gor in vrtov, njiv in livad, trat ter travnikov in senožet, temveč to je lepota in divota pobožnega slovenskega ljudstva. O moč slovenskega naroda! Ali ta sila in veličina ni v skalah in pečinah, ni v gorah in gričih, marveč to je skalnata vernost slovenskega ljudstva. Zakaj vse, kar je rojeno iz Boga, piše prvak evangelistov, premaga svet; in to je zmaga, ki premaga svet, naša vera. Kdo je pa, ki premaga svet, kakor kdor veruje, da je Jezus Sin božji... Kdor veruje v Sina božjega, ima pričevanje božje v sebi. Kdor ne veruje Sinu, ga stori lažnika, ker ne veruje pričevanju, s katerim je Bog pričal o svojem Sinu. In to je pričevanje, da nam je Bog dal večno življenje, in to življenje je v njegovem Sinu. Kdor ima Sinú, ima življenje. (I. Jan. 5, 4. 5. 10—12).

O nedomerni vrednosti in nedosežni prednosti svete vere je prelepo pesen zapel izvoljeni apostol Pavel v enajstem in deloma tudi v dvanajstem poglavju svojega divotnega lista do Hebrejcev. Veličastni svoj slavospev končuje od svetega Duha navdahnjeni blagovestnik z vzklikom: Vrzimo torej tudi mi, ki imamo tako silo prič krog sebe, vrzimo raz se vsako breme in vsak greh, ki nas lahko obda, ter bijmo v stanovitnosti naloženo nam borbo. Oziraje se na začetnika in izpolnjevalca vere, Jezusa, ki je za namenjeno mu veselje križ pre-

trpel, ne meneč se za sramoto, in je sedel na desnico božjega prestola. Spominjajte se njega, ki je od grešnikov toliko prestal nasprotovanja proti sebi, da ne omagate, pešajoč v svojih dušah. Niste še se do krvi ustavljali v boju z grehom. (Hebr. 12, 1—4).

Ker je sveta vera neprecenljive vrednosti, ostanimo vsi brez razločka globoko- in delavnovorni kristjani! Vernost vzgaja kremenite značaje, brez vernosti vzraste človek brez stalnega prepričanja, brez jeklenega značaja, brez moralne moči. Nesrečneži, ki ne spoštujejo svete vere in ne živijo po njej, ki jo še zaničujejo in druga veroizpovedanja hvalijo, ti se bodo kesali, ko bode prepozno. Kdor želi sebi in svojim dobro, naj nikar ne odobrava tega početja, ki je podobno palestincem, kateri so videli zvezdo in slišali, kaj pomenja, ali vendar niso šli z modrimi molit Kristusa, in so še drugim branili s svojim slabim vzgledom ter z očitnim nasprotnim govorjenjem; podobno je judom, ki so slišali Jezusa, so videli njegova dela in so občudovali njegove čudeže, pa mu vendar niso verovali, mnogoveč še sovražili, preganjali in naposled še križali so ga.

Danes so se tukaj zbrani Slovenci javno pokazali kot katoličanje v javnem življenju. Dal Bog, da so vsi vedno edini v veri Kristusovi, in obstoj jim je zagotovljen in zajamčen!

Krščansko vero, iz katere živi pravičnej, varuje čisto in jo neizpremenjeno hrani sveta katoliška

cerkev, katero je ustanovil kot svoje kraljevstvo na zemlji Jezus Kristus. In zato je katoliški kristjan zvesto vdan sveti cerkvi, tej božji napravi, se vedno naslanja na ta steber resnice, ljubi nebeški zavod, v katerem mu nezmotno razlagajo vero ter mu delijo sredstva, da po tej veri živi, da se više in više povzdiga v krščanski popolnosti, in se tako večno vzveliča.

Dober katoliški kristjan rad in natanko izpolnjuje cerkvene zapovedi, ker ve in zna, da cerkev vodi pri postavitvi tisti Gospod, kateri je dal na gori Sinaj Mozesu deset zapovedi za izraelsko ljudstvo. Vrl katoliški kristjan spoštuje cerkev kot svojo mater, jo brani zoper sovražne napade in navale; on čuti s cerkvijo, se veseli in žaluje ž njo, trpi in se proslavlja ž njo. O sreča nad srečo, da so ljubili Slovenci doslej Boga kot svojega Očeta in cerkev kot svojo mater! S cerkvijo vred so stali na nepremakljivi in nepremagljivi skali. In kako bodi v prihodnje?

Slavni apostol Pavel je na adrumeski ladji potoval iz Palestine na Laško, da se v Rimu zagovarja pred cesarjem Neronom. Pri otoku Meliti je ladjo zadela tako strahovita vihra, da je bilo vseh dvestošestinsedemdeset potovalcev v nevarnosti, izgubiti življenje. Neustrašeni apostol je stopil v sredo med preplašene tovariše, rekoč: Možje, ne hodite z ladje, in vsi boste oteti! Ko je pa nevihta le huje in huje besnela, so hoteli že nekateri zapustiti ladjo in v morje poskakati, da bi se

plavajoč rešili na kopno. Pogumni Pavel stopi iznova med sotovariše, veleč: Možje, ne hodite z ladje, in vsi boste rešeni, sicer ste pa izgubljeni! In res, ladja je obtičala na skali, in popotniki so bili vsi rešeni!

Ne hodite z ladje, kličem in velevam v Pavlovem imenu tudi jaz danes vsem ljubim Slovencem, in oteti boste vsi! Ta rešilna ladja je sveta katoliška cerkev, katero vodi varno Jezus Kristus in goni mirno sveti Duh. Na tej ladji se varno in mirno vozimo po penečem morju svojega pozemeljskega življenja in na njej prispejemo srečno v pristanišče nebeškega miru. Da, zborovalci predragi, ne hodimo s te ladje, ne zapuščajmo svete cerkve, v njej najdemo varno zavetje pred vsemi valovi, ki nam žugajo s časnim poginom in nam pretijo z večno pogubo!

Pa hitimo dalje. Kdor krščanski živi, spoštuje cerkveno oblast. Vdan je pokorno svetemu očetu rimskemu papežu, ki zdaj slavno vlada vesoljno cerkev in je po previdnosti božji Leon XIII., najjasnejša luč na obzorju svete cerkve, najsijajnejša prikazen na koncu devetnajstega in ob pričetku dvajsetega stoletja. Kdo bi ne ljubil, ne spoštoval in ne poslušal Leona Velikega, ki s svojimi izredno krasnimi okrožnicami razganja zmote in temote nevarno viharnege časa, in pojašnjuje ž njimi najtežja in najzamotanejša vprašanja naše dobe? In vrhutega, kako pristrčno ljubi vidni vrhovni poglavar svete cerkve vsa ljudstva in vse narode! Prečislani skupčinarji, vi gotovo prav dobro poznate znamenito okrožnico Grande munus

z dne 30. septembra 1880 in poznate okrožnico, morebiti najmilejšo vseh okrožnic, *Praeclarae manifestationes* od dne 20. junija 1894, poslano vsem vladarjem in vsem narodom. Pastir pastirjev izpodbujajo v tem premilem pismu narode, ki se nahajajo v zmoti, da bi naj pristopili h katoliški cerkvi ter okušali njenih milostij; naglašajo izredne dobrote, ki bi došle ljudstvu, ako bi se zedinila v edinosti vere. Ko se obrne Kristusov namestnik in Petrov naslednik do slovanskih narodov, jih ljubeznivo opominja, rekoč: Tudi vas vabi in kliče sveta cerkev neprenehoma v svoje naročje v prosopeh vašega vzveličanja, vašega časnega blagostanja in vaše veličine.

Kakor pa se verni kristjan krepko oklepa rimskega papeža, enako zvesto se drži svojega od božje previdnosti mu postavljenega nadpastirja, ki vlada škofijo, svojo cerkev, in je v tesni zvezi s središčem krščanske edinosti, z večnim Rimom. Katoliški kristjan spoštuje in ljubi, posluša in podpira svojega škofa, moli zanj ter mu po svojih močeh lajša težavno in odgovornosti polno službo apostolsko. Enako pa časti in čišla tudi duhovnike, kot služabnike Kristusove in kot delivce božjih skrivnostij. (I. Kor. 4, 1). V tem spoštovanju in češčenju ga ne moti nepopolnost ali slabost in grešnost duhovnikova. Dobro namreč ve, da je cerkev božja ustanova za grešne ljudi, da pa je vodjena od ljudi, ki so podvrženi človeškimi slabostim in nepopolnostim, katerih pa nihče globokeje ne obžaluje kakor cerkev

sama. Milostljivi Gospod, dejal mi je nedavno neki kmetič, ko bi jaz tako živel, kakor me učijo najzadnji mašnik, vem, da bi se vzveličal!

Katoliški kristjan spoštuje nadalje posvetno oblast, ravna joč se po nauku Kristusovem: Dajte cesarju, kar je cesarjevega (Mat. 22, 21), izpolnjujoč opomin Petrov: Boga se bojte, kralja častite (I. Petr. 2, 16), in slušajoč nauk Pavlov: Vsak človek bodi višji oblasti podložen, ni namreč oblasti od drugod, kakor od Boga, katere pa so, so postavljene od Boga. Kdor se torej oblasti ustavlja, se božji volji ustavlja. Kateri se pa ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo. (Rimlj. 13, 1—3).

Pred vsem spoštuje in ljubi vsega spoštovanja in vse ljubezni vrednega cesarja, ki že skoraj dvaindeset let modro in krepko vlada staročastito državo avstrijsko, in ki po vsem omikanem svetu sluje po svojih sijajnih čednostih, kakor so med ostalimi: očetovska ljubezen, pravičnost, radodarnost, usmiljenost, ljudomilost. Katoliški kristjan želi in pospešuje svoji avstrijski domovini srečo in blagostanje, moč in ugled in veličino.

Kristjan, ki živi po veri in iz vere, je poln krščanskega upanja, katero nikdar ne prevari in nikoli ne osramoti. To krščansko upanje pa ni tisto prazno upanje, ki zida vedno nove gradove v zrak, ko se porušijo stari. Upanje, katero mislim jaz, to

ima božje poroštvo, ono bogati tudi siromaka; zakaj kaže mu zaklade, katerih ne sne niti mol, niti jih izglođa rja, niti jih ukradejo tatje. To upanje pomiri človeka, ko ga motijo in begajo uganke tega življenja; zakaj kaže mu domovino, ki bode rešila vse zagonetke in bo vero izpremenila v gledanje. To upanje tolaži človeka še ob robu groba in še dalje tje črez grob, ker mu kaže zoro, ki napoveduje in obeta večno jasni in večno veseli dan.

To upanje osrčuje človeka v najnevarnejših položajih; ga vzdržuje, ko omahuje; ga vzdiga, ko pada; in ga reši, ko se pogublja. To blaženo upanje krščansko naj vedno prešinja premožne, da bodo svoje imetje obračali Bogu na čast in revežem v korist. Kdor ima premoženje tega sveta in vidi svojega brata v potrebi, pa zapre svoje srce pred njim, kako prebiva ljubezen božja v njem? (I. Jan. 3, 17). To krepilno upanje krščansko naj navdaja siromake, da ne bodo obupavali v svoji siromaščini, temveč da jo bodo voljno prenašali k večji časti božji in k zveličanju svojih duš; naj napolnjuje gospodarje in služabnike, delodajavce in delavce, kmete, rokodelce, obrtnike, trgovce. Življenje, ki se naslanja in opira na krščansko upanje, je prijetno in zadovoljno, pa je povsem srečno in zelo zaslužno pred Bogom.

Ta svet se ne da izpremeniti v raj, pa stori, kar hočeš. Zemlja ostane dolina solz in žuljev. Pravi raj je najti le v nebesih. Zato se hudo motijo vsi, ki hočejo na razvalinah sedanjega reda ustanoviti nov

red, stvariti srečen raj. To početje je bilo in bo nespametno, ničemurno, brezuspešno.

Zatorej pa upajmo mi na Boga, in osramočeni ne bomo na vekomaj vse veke! V upanju namreč se vzveličamo. (Rimlj. 8, 24).

Vere in upanja poln katoliški kristjan je prešinjen krščanske ljubezni, ki srca ogreva, medtem ko jih svet ohlaja; ki srca povzdiga, medtem ko jih svet upogiba; ki srca druží, medtem ko jih svet loči. Kajti ta ljubezen je od Boga, vodi k Bogu, in pomaga človeku, da stoji v svetu nad svetom. To je ljubezen, katero je junaški apostol Pavel v klasičnem trinajstem poglavju svojega prekrasnega prvega lista do Korinčanov nedosežno lepo opisal: »Ko bi človeške jezike govoril in angeljske, a ljubezni ne bi imel, bil bi brneč bron in zvenčec škrobotec. In ko bi imel preroštvo in bi vedel vse skrivnosti in vsako znanje; in ko bi imel vso vero, da bi gore prestavljal, a ljubezni ne bi imel, nič nisem. In ko bi na kosce razdelil v živež ubogim vse, kar imam, in ko bi dal svoje telo, da se sežgem, a ljubezni ne bi imel, nič mi ne koristi. Ljubezen je potrpljiva, dobrotljiva, ljubezen ni zavistna, ljubezen se ne hvali in ne napihuje. Ona se ne vede nespodobno, ne išče svojega, ne togoti se, ne misli hudega. Ne raduje se krivici, pa raduje se resnici. Ona vse potrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese. Ljubezen nikoli ne neha; bodisi preroštva, nehala bodo; bodisi jeziki, omolknili bodo; bodisi znanje, nehalo bo...

Ostaja pa zdaj vera, upanje, ljubezen, to troje, največja od njih pa je ljubezen«. (I. Kor. 13, 1—13).

To blagodejno in oblažujočo ljubezen si ohranimo, in srečni bomo v časnosti in večnosti!

Katoliški kristjan je zvest nasledovalec Kristusa in sicer križanega. Hvali in ponša se s svetim križem, kakor se je hvalil in ponšal blaženi apostol Pavel: Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet križan in jaz svetu. (Gal. 6, 14). Katoliški kristjan gori za križ, kakor je gorel zanj prvi papež, sveti Peter, ki je na križu umrl za svojega božjega mojstra; kakor je plamenel zanj Petrov brat, apostol Andrej, ki je dva dni na križu visel in je s križa učil nevernike zlatih naukov križanega Kristusa, ter je potem na križu nehal časno pa je začel večno živeti.

Katoliški kristjan časti sveti križ, kakor ga je slavil cesar Konstantin Veliki, ki je s tem kraljevim znamenjem zmagal zakletega sovražnika, in je krščansko veró proglasil za državno vero. Rimljanje so mu postavili pomenljiv spomenik: kip naravne velikosti s križem v desnici in z napisom: »V tem zveličavnem znamenju, v tem znaku prave moči sem rešil vaše mesto trinoga in sem senatu in ljudstvu vrnil stari sijaj.« Katoliški kristjan se bojuje za sveti križ in ga nosi pohlevno, kakor se je boril zanj cesar Heraklij in ga je nesel, oblečen v borno obleko, v

zato pripravljeno svetišče. Pravi kristjan se ne sramuje svetega križa, kakor se ga ni sramoval Rudolf habsburški, slavní ustanovitelj slavne habsburške rodovine. Ko pri slovesnem venčanju dne 24. oktobra 1273 ni bilo žezla pri roki, snel je Rudolf s stene križ, ter je, visoko ga vzdignivši, zaklical: »Glejte znamenje, na katerem smo bili mi rešeni in ves svet. Naj mi služi za žezlo!«

In res, odtlej se lesketa križ na kroni habsburški in v grbu habsburškem, ter je bil zmerom močen in zanesljiv branitelj slavni hiši in državi habsburški. Ko je globokoverni cesar Ferdinand II. dne 16. junija leta 1619 klečal pred križem, da prosi kralja kraljev pomoči zoper upornike, in ko je s svojimi solzami močil rane križanega, je zaslišal glas: Ferdinande, ego te non deseram! Ferdinand, jaz te ne bom zapustil! In res, Jezus Kristus ni zapustil vernega cesarja in ni zapustil njegovih vrlíh naslednikov na prelepem prestolu habsburškem.



Prespoštovani zborovalci !



nepričakovano obilnem številu smo se zbrali na drugem slovenskem katoliškem shodu, da se poklonimo in izročimo Kristusu, Bogu-človeku, ki živi, kraljuje in zapoveduje; da

ga v svetem jubilejnem letu spodobno zahvalimo za brezbrojne dobrote, ki smo jih prejeli od njega v dotekajočem devetnajstem veku. Slavno vladajoči papež Leon XIII. so v svojem apostolskem pismu z dne 18. junija 1896 tako početje odobrili in pohvalili. Ob enem so tudi potrdili predlog, da se naj v počesčenje in moljenje Kristusa kralja vekov postavijo, kjer mogoče, spominski križi.

In tako sem jaz na tretji sinodi Lavantinski blagoslovil mramornate spominske plošče, ki bodo vzdane po farnih cerkvah v pobožen spomin na zlato ali sveto leto. Na čelu nosijo napis: 1900. Christus Deushomo vivit, regnat, imperat. 1901. — Prebivalci italijanskega mesta Ivree so sklenili, na 2372 metrov visokem hribu Mombarone postaviti tri metre visoko, bogato pozlačeno podobo Jezusa Kristusa, ki se bo lahko videla sem od mest Turina, Verčelija in Novare. — Karpineto, rojstno mesto svetega očeta Leona XIII., postavi devet metrov visok križ na hribu monte Capreo, da se bo videl z albanskih in napuljskih planin. — Venezuela, južnoamerikanska država, se je dne 5. aprila 1899 svečano posvetila Kristusu, gospodu in odrešeniku sveta, kakor so se mnogotere dežele posvetile najsvetejšemu srcu Jezusovemu.

Kaj čuda potem, če se tudi drugi slovenski katoliški shod pokloni in izroči božjemu Vzveličarju, proseč in moleč ga, da naj on vodi in vlada verno slovensko ljudstvo. V tem smislu bi rad s privoljenjem nadpastirjevim blagoslovil prvo slovesno zborovanje tega važnega shoda, in sicer s križem, ki so

mi ga sveti oče Leon XIII. z odpustki oblagodarili in blagoslovili. Preden pa izvršim to svojo namero, naj završim svoj govor o krščanskem življenju.

Ko se je preslavni voditelj in postavodajalec izraelskega ljudstva, Mozes, dolgo mudil na gori Sinaj, si je njegovo ljudstvo napravilo malika, zlato tele, krog katerega je plesalo in popevalo, jelo in pilo. Ko je Mozes, vrnivši se z gore, zagledal odpadnike, je vrgel v svoji sveti jezi plošči z božjimi zapovedmi na tla, da sta se razleteli. Potem je zgrabil malika ter ga zdrobil v prah in pepel, ki ga je stresel v vodo, da jo dà piti nezvestemu ljudstvu. Nato pa je stopil med vrata šatora in je zaklical: Kdor drži z Gospodom, naj se pridruži meni. In zbrali so se pri njem vsi sinovi Levijevi. (II. Mos. 32, 26). In za njimi so potegnili vsi trezno in plemenito misleči Izraelci, ter so začeli Bogu zvesto služiti in se skrbno pripravljati za vhod v obljubljeno deželo.

Slično kliče tudi drugi slovenski katoliški shod: Kdor drži s Gospodom, naj se pridruži! In hvala večnemu Bogu, pridružilo se je lepo število taboru Gospodovemu. Kateri se še pa niso pridružili, za te pa prosimo Gospoda, kakor je prosil Mozes za ljudstvo, rekoč: »Ah Gospod, to ljudstvo je storilo sila velik greh, pa odpusti jim ga, ali pa izbriši mene iz svojih bukev! In Gospod mu je odgovoril: Pojdi in pelji to ljudstvo, kamor sem ti rekel; moj angelj pojde pred teboj.« (II. Mos. 32, 31—34).

Med letom 160 in 170 pred Kristusom so zasedli pagani sveto deželo in so se zakleli, da bodo uničili vero v pravega Boga in vsilili prebivalcem malikovanje. In res, mnogo judov je vsled nasilja odpalo od prave vere; stanovitni pa so bili preganjani in pomorjeni. Tedaj je obudil Bog junaški makabejski rod, Matatija in njegove petere sinove, katere je razsvetlil in navdušil, da so spoznali svojo dolžnost in jo pogumno izvršili. Ko je videl višji duhovnik Matatija, da je sovražnik s svojimi obljubami že mnogotere zapeljal k odpadu, se je hrabro vzdignil in je prisegel slovesno, rekoč: »Ko bi bila tudi vsa ljudstva pokorna kralju Antiohu, da bi sleherni odstopil od izpolnjevanja postave svojih očetov in bi privolil v njegove zapovedi: Jaz in moji sinovi in moji bratje bodemo pokorni postavi naših očetov. Bog nam bodi milostljiv; za nas ni dobro, zapustiti postavo in zapovedi božje; mi ne bomo poslušali besed kralja Antioha, tudi ne bomo darovali ter prestopili zapovedi naše postave, da bi po drugi poti hodili.« (I. Mak. 2, 19—22).

In zdaj je napočila doba junaštva, doba zmag, doba sijaja in bleska. Oče in sinovi so se srčno borili za sveto stvar; pred vsemi se je odlikoval Juda Makabejec, ki je premagal sovražnika, je očistil tempelj in ga iznova posvetil. To je bila doba, v kateri je starček Eleazar govoril junaške besede: »Ne spodobi se naši starosti, hliniti se, da bi veliko mladeničev mislilo, da je devetdesetletni Eleazar prestopil k življenju nevernikov; in da bi bili oni zapeljani

zavoljo moje hinavščine in zavoljo kratkega časa strohljivega življenja, in bi s tem madež in preklestvo napravil svoji starosti. In pa če se tudi zdaj človeški grozovitosti umaknem, roki Vsemogočnega vendar ne uidem ne živ, ne mrtev. Torej ako srčno umerjem, se bom svoje starosti vrednega skazal; mladeničem pa bom zapustil močen vzgled, če voljno in srčno za predrage in presvete postave pošteno smrt storim. Po teh besedah je bil zdajci v trpljenje vlečen. Ko je pa pod udarci že pojemal, je izdihoval, rekoč: Gospod, ki imaš sveto vednost, ti dobro veš, da trpim, ko bi se bil lahko otel smrti, na životu velike bolečine; v duhu pa to rad trpim zavoljo tvojega strahu. Tako je on umrl, in ni le mladeničem, ampak tudi vsemu ljudstvu zapustil spomin svoje smrti v vzgled čednosti in moči«. (II. Mak. 6, 24—31). V tej dobi je živela makabejska mati in je živelo njenih sedem sinov, katerih grozno mučenje je presunljivo opisano v sedmem poglavju druge makabejske knjige.

Podobno hočemo tudi mi boljše čase povzročiti in ne jih čakati. Zvesti hočemo vselej biti Bogu, domu in cesarju. Prisezimo danes pri svetem križu, da ga hočemo vedno častiti, braniti in voljno nositi. Potemtakem nam bode tedaj, ko se bo Kristus ž njim na oblakih prikazal, rešilna zastava, pod katero bomo dospeli v zmagoslavno cerkev, kjer se prepeva troedinemu Bogu večna čast in hvala in slava.

Ker sem govoril o krščanskem življenju, se spodobi, da končam ta svoj govor s krščanskim zna-

menjem, to je s svetim križem. Zato podelim prvemu slovesnemu zborovanju blagoslov s križem, kakor bode poslednjemu slovesnemu zborovanju drugega slovenskega katoliškega shoda podeljen apostolski blagoslov s popolnimi odpustki za verne duše v vicah.

Sit nomen Domini benedictum!

Hvaljen bodi Jezus Kristus,
ki živi, kraljuje, gospoduje!

Amen na veke!



COBISS 3042300

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA



00000438854

